CURTEA DE APEL BĂLŢI

Prima instanţă: Judecătoria Drochia, sediul Glodeni
Judecătorul Vasile Nogai
Dosarul nr.2a-461/23

D E C I Z I E

26 octombrie 2023 mun. Bălţi

Colegiul Civil şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Bălţi

Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecător Adriana Garbuz
Judecătorii: Iulia Grosu
Andrian Ciobanu
Grefier: Ala Gureu

examinînd în şedinţă publică apelul declarat de Bulat Olga împotriva hotărîrii Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 06 martie 2023, adoptată în cadrul cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de Bulat Olga împotriva lui Gavriş Elena privind încasarea prejudiciului material cauzat,-

constată:

La data de 05 decembrie 2022, reclamanta Bulat Olga a înregistrat cerere de chemare în judecată împotriva lui Gavriș Elena cu privire la încasarea prejudiciului.

În motivarea acţiunii a invocat faptul că, la data de 03 noiembrie 2019 în********** a decedat bunica sa *****. Conform testamentului nr.38, autentificat la data de 11 martie 2003 de către secretarul Primăriei**********, ea este moștenitoare a bunurilor care au aparţinut bunicii.

Mai indică faptul că, la biroul notarial Jernovaia Tatiana, la 26 noiembrie 2021, a primit certificatul de moștenitor testamentar nr.1-1223. După decesul bunicii sale i-a devenit cunoscut faptul că, sora ei Gavriș Elena Vasile, în perioada 2017-2019 ilegal a primit și a însușit pensia bunicii sale, în privința lui Gavriș Elena a fost intentată o cauză penală pe prevederile art.361 alin.1) CP RM.

S-a stabilit faptul că, Gavriș Elena Vasile în perioada anilor 2017-2019, aflîndu-se pe teritoriul**********, avînd scopul deținerii și folosirii documentelor oficiale false care acordă drepturi, a falsificat semnătura din numele surorii sale, ***** din rubrica „semnătura mandatului'' pe procurile care au fost eliberate de către secretara Consiliului Primăriei********** și anume: procura înregistrată cu nr.70 din 20.10.2017 valabilă pe un termen de 6 luni; procura înregistrată cu nr.105 din 18.10.2019, valabilă pe un termen de 1 an, prin care i-a fost ilegal acordat dreptul de a primi de la oficiul poștal pe perioada menționată pensia, adaosul la pensie și ajutorul social pentru perioada rece a anului.

A mai indicat că, Gavriș Elena vina sa a recunoscut-o și prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 21 februarie 2022, a fost recunoscută vinovată, iar la cererea ei, în privința ei, instanța de judecată, în temeiul Legii nr.243 din 24.12.2021, a aplicat amnistia în legătură cu aniversarea a XXX - a de la proclamarea independenței R. Moldova, cu încetarea procesului în corespundere cu art.350 CPP RM.

Acțiunea civilă de recuperare a prejudiciului pe cauza penală nu a fost depusă, deoarece de către organul de urmărire penală nu i-a fost comunicat dreptul său de a depune acțiune civilă și cauza penală a fost transmisă în instanța de judecată pentru examinare.

Se mai invocă faptul că, conform datelor Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Glodeni, bunica sa în perioada – noiembrie-decembrie 2017 trebuia să primească pensia în mărime de: noiembrie – 1 070,58 lei, suport financiar-180 lei și ajutor pentru perioada rece a anului - 315 lei, în decembrie 2017 - pensia în mărime de 1 070,58 lei, suport financiar 180 lei, suma delapidată de către pîrîtă pentru 2 luni din 2017 constituie 2 816,16 lei; în anul 2018 - suma pensiei pentru 12 luni constituie 13 482, 90 lei, suport financiar 2 760 lei, ajutor pentru perioada rece a anului - 1 960 lei, în total 18 202, 90 lei; în anul 2019 - suma pensiei constitui 14 341, 20 lei, suport financiar - 2 400 lei, ajutor pentru perioada rece a anului - 1 050 lei, în total în 2019 - 17 791,20 lei, aceste sume au fost delapidate de către pîrîtă, în total suma de 24 809 lei.

A mai indicat că, bunica în perioada indicată de timp din noiembrie 2017 pînă la deces în noiembrie 2019 a locuit la reclamantă în mun. Bălți și s-a aflat la întreținerea sa, ce se confirmă prin certificatul eliberat de Primăria ***** nr.495 din 04.11.2022 și actul ACC nr.7 mun. Bălți din 04.11.2022, pentru înmormîntarea bunicii, pîrîta a cheltuit din banii delapidați bani în sumă de 1 400 lei, suma rămasă din cea delapidată de ea, constituie suma în mărime de 24 809 lei, care solicită a încasa de la pîrîtă în folosul reclamantei, ca fiind moștenitoare.

Se mai invocă faptul că, în afară de delapidarea sumei indicate, pîrîta ilegal a delapidat producţia primită de ea pentru darea în arendă de către ea a cotei de pămînt de către ***** în**********, în perioada anului 2017 - 400 kg grîu, 100 kg floarea - soarelui, 15 kg zahăr; pentru anul 2018 - 880 lei, 100 kg floarea - soarelui, 15 kg zahăr; pentru anul 2019 - 400 kg grîu, 100 kg floarea - soarelui, 15 kg zahăr; în total 800 kg grîu, 880 lei, 300 kg de floarea - soarelui; 45 kg de zahăr.

Benevol de a restitui banii delapidaţi şi producţia agricolă, pîrîta categoric refuză.

Solicită, a încasa de la pîrîta Gavriș Elena în folosul reclamantei, în contul recuperării prejudiciului - pensia şi alte plăţi ale Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Glodeni pentru perioada noiembrie, decembrie 2017, anul 2018, anul 2019 în sumă de 24 809 lei, 880 lei - costul grîului, primit de la preşedintele ***** în 2018; a obliga pîrîta să restituie în natură: 800 kg grîu pentru anii 2017 şi 2019, 300 kg de floarea soarelui, 45 kg de zahăr, primit de la *****; a încasa pentru acordarea asistenţei juridice suma de 6 000 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din data de 06 martie 2023, cererea de chemare în judecată depusă de Bulat Olga împotriva lui Gavriș Elena cu privire la încasarea prejudiciului, s-a respins.

Nefiind de acord cu soluţia instanţei de fond, la data de 20 martie 2023, avocatul Nadejda Pîrliţanu, în interesele lui Bulat Olga, a contestat hotărîrea primei instanţe, solicitînd casarea hotărîrii şi emiterea unei noi hotărîri cu admiterea acţiunii înaintate în întregime.

Prin încheierea Curţii de Apel Bălţi din data de 19 mai 2023 nu s-a dat curs cererii de apel depusă de avocatul Nadejda Pîrliţanu, în interesele lui Bulat Olga, împotriva hotărîrii Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din data de 06 martie 2023 şi s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării la Curtea de Apel Bălţi a cererii de apel în care să fie indicată esenţa şi temeiurile apelului, argumentul ilegalităţii sau netemeiniciei hotărîrii contestate, motivele de fapt şi de drept pe care se întemeiază apelul şi probele invocate în susţinerea apelului (în original), stabilindu-i termen pînă la data de 12 iunie 2023, orele 16.00.

Apelanta a înlăturat neajunsurile indicate. În motivarea cererii de apel a invocat faptul că, Bulat Olga este nepoata şi moştenitoarea testamentară după decesul *****, decedată la *****, în**********, la toată averea ce i-a aparţinut bunicii la momentul decesului.

Din 01 noiembrie 2017 şi pînă la deces, bunica sa a locuit permanent împreună cu ea în *****. A adus-o la ea, deoarece din cauza stării de sănătate, ea avea nevoie de ***** Anterior, bunica sa, a locuit în**********, unde avea o

casă de locuit cu drept de proprietate personală, avea viză de reşedinţă şi primea pensie pentru limita de vîrstă, iar din momentul cînd ea a început să locuiască cu apelanta nu a primit niciodată pensia ei - perioada noiembrie 2017 pîna la ziua decesului ei din *****.

Menţionează că, potrivit sentinţei judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 21 februarie 2022 pîrîta Gavriş Elena Vasile în perioada anilor 2017-2019, aflîndu-se pe teritoriul**********, avînd scopul deţinerii şi folosirii documentelor oficiale false care acordă drepturi, a falsificat semnătura din numele surorii sale, ***** din rubrica «semnatura mandantului" pe procurile care au fost eliberate de către secretara Consiliului primariei***** ***** şi anume: procura înregistrată cu nr. 70 din 20.10.2017 valabilă pe termen de 6 luni; procura înregistrată cu nr. 30 din 14.02.2019, valabilă pe termen de 6 luni; procura înregistrată cu nr. 70 din 20.10.2017 valabilă pe termen de 6 luni; procura înregistrată cu nr. 105 din 18.10.2019, valabilă pe termen de 1 an, prin care i-a fost ilegal acordat dreptul de a primi de la Oficiul Poştal pe perioada menţionată pensia, adaosul la pensie şi ajutorul social pentru perioada rece a anului.

Susţine că, în cadrul şedinţei preliminare, inculpata Gavriş Elena Vasile a depus cerere, prin care a cerut încetarea procesului în legătură cu aplicarea actului de amnistie în baza Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea Independenţei Republicii Moldova.

Prin sentinţa nominalizată s-a hotărît: în temeiul art.107 alin.1) Cod penal, s-a înlăturat răspunderea penală a lui Gavriş Elena Vasile învinuită în baza art.***** în temeiul art.2 alin.1) din Legea nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea Independenţei Republicii Moldova. Reieşind din conţinutul sentinţei, pîrîta Gavriş Elena şi-a recunoscut vina pe deplin.

Astfel, *****, pîrîta ilegal a primit şi a însuşit pensia ei.

Reţine faptul că, avînd calitate de moştenitoare, s-a adresat în instanţa de judecată cu cerere de încasare a prejudiciului cauzat în rezultatul acţiunilor ilegale ale pîrîtei.

Consideră că, cerinţele înaintate de ea sunt întemeiate, iar concluziile instanţei de judecată sunt eronate, şi hotărîrea este pasibilă casării.

Mai reţine faptul că, instanţa de judecată a ajuns la o concluzie absolut neîntemeiată şi eronată, precum că instanţa cu certitudine a stabilit că pîrîta a fost atrasă la răspundere penală prin sentinţa judecătoriei Drochia, sediul Glodeni în baza art.361 alin.1) CP, ca avînd scopul deţinerii şi folosirii documentelor oficiale false care acordă drepturi, a falsificat semnătura surorii

sale, şi mai departe instanţa ajunge la concluzia că în sentinţa judecătorească, dosar nr.1-13/2022, nu merge vorba despre folosirea banilor, sau atle circumstanţe, care ar dovedi vina ei în folosirea ***** *****, pentru alte scopuri.

Menţionează că, nu poate fi de acord cu concluziile instanţei de judecată, precum că Gavriş Elena, şi-a îndeplinit obligaţiunile faţă de defuncta prin aranjarea meselor de pomenire 3 şi 40 zile, jumătate de an şi un an. Careva dovezi întru confirmarea acestor circumstanţe nu au fost prezentate instanţei (bonuri, chitanţe pentru mesele de pomenire sau documente privind procurarea produselor).

Susţine apelanta că, de sinestătător a efectuat toate rînduielile pentru bunica, cu respectarea tuturor tradiţiilor şi nu este de acord cu concluziile instanţei de judecată, că instanţa apreciază critic faptul că bunica din luna noiembrie 2017 pînă la momentul decesului său a locuit la ea şi se afla la întreţinerea apelantei, făcînd trimitere la declaraţiile martorilor Gavriş (fără a indica numele martorilor), care chipurile au văzut-o periodic prin sat pe defuncta bunica.

Consideră că, sunt eronate şi concluziile instanţei de judecată precum că nu s-a adresat în organele de urmărire penală cu o cerere privind atragerea lui Gavriş Elena la răspundere penală. Aceste concluzii se combat prin plîngerile apelantei adresate în adresa procurorului raionului Glodeni în a. 2020 (nr. de intrare 1807), în care ea a solicitat efectuarea controlului, care anterior nu s-a efectuat conform cererilor sale, să fie recunoscută ca parte prejudiciată, să-i fie restituită suma prejudiciului cauzat în urma acţiunilor ilegale. La fel, prin plîngerea în Procuratura Generală la acţiunile, inacţiune, şi actele procurorului în ordinea art.299/1 CPP, unde solicită să fie recunoscută în calitate de parte prejudiciată, în calitate de parte civilă.

Solicită admiterea apelului, casarea integrală a hotărîrii primei instanţe, cu emiterea unei noi hotărîri, prin care să-i fie admise cerinţele de acţiune.

Prin încheierea Curţii de Apel Bălţi din data de 13 iunie 2023, s-a acceptat spre examinare şi s-a intentat procedura de apel cu stabilirea şedinţei de pregătire a cauzei pentru dezbaterile judiciare pentru data de 29 iunie 2023, ora 09.30.

În şedinţa instanţei de apel, s-a prezentat reprezentantul apelantului avocatul Nadejda Pîrliţanu şi apelanta Bulat Olga, care au solicitat admiterea apelului, casarea hotărîrii primei instanţe şi emiterea unei noi hotărîri, prin care acţiunea să fie admisă integral.

Reprezentantul intimate, avocatul Janu Anatolie și intimata Gavriș Elena, fiind prezenți în ședință, au solicitat respingerea cererii de apel, cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

Studiind materialele cauzei în raport cu motivele apelului, Colegiul Civil consideră apelul neîntemeiat şi care urmează de a fi respins cu menţinerea hotărîrii primei instanţe din următoarele considerente:

În conformitate cu art.385 lit.a) CPC instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărîrea primei instanţe.

Potrivit prevederilor art.373 alin.1) din CPC, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.

Colegiul Civil conchide că argumentele apelului sunt neîntemeiate şi urmează a fi respinse, hotărîrea instanţei de judecată fiind emisă cu examinarea tuturor circumstanţelor cauzei în ansamblu lor, cu aprecierea corectă a probelor prezentate, cu aplicarea corectă a normelor de drept material şi procedural.

Apelantul nu a invocat circumstanţe de fapt şi temeiuri de drept susceptibile de a afecta legalitatea şi temeinicia soluţiei instanţei de fond.

Colegiul civil a stabilit cu certitudine că, la data de 05 decembrie 2022 reclamanta Bulat Olga a înregistrat cerere de chemare în judecată împotriva lui Gavriș Elena cu privire la încasarea prejudiciului.

Prin hotărîrea Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din data de 06 martie 2023 cererea de chemare în judecată depusă de Bulat Olga împotriva lui Gavriș Elena cu privire la încasarea prejudiciului, s-a respins.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond la data de 20 martie 2023 avocatul Nadejda Pîrlițanu în interesele lui Bulat Olga a contestat hotărîrea primei instanțe solicitînd casarea hotărîrii și emiterea unei noi hotărîri cu admiterea acțiunii înaintate în întregime.

Colegiul civil urmează să menţioneze următoarele: reclamanta ca temei al pretenţilor sale indică sentința de condamnare a pîrîtei pentru fals în acte, care i-au dat posibilitate de a primi pensia bunicii reclamantei şi faptul că ea acționează ca moștenitoare a bunicii, fapt ce îi acordă dreptul de a pretinde că a fost prejudiciată, considerînd că pensia celui ce a lăsat testamentul și alte bunuri au fost delapidate, iar suma prejudiciului ar fi necesar de a-i fi atribuit ei, reclamantei.

Din materialele cauzei civile rezultă că ***** lui ***** *****de către pîrîtă în perioada anilor 2017-2019.

La materialele cauzei civile, este anexată o *****, semnată de ***** pe numele surorii sale – Gavriș Elena, care indică că *****

Astfel, se denotă faptul că anterior de perioada anilor 2017-2019, ***** *****.

Potrivit prevederilor art.1998 alin.4) Cod civil, prejudiciul nu se repară dacă a fost cauzat la rugămintea sau cu consimţământul persoanei vătămate, cu condiţia că persoana cunoştea sau trebuia să cunoască consecinţele rugăminţii sau ale consimţământului, şi dacă fapta autorului nu contravine bunelor moravuri.

Este clar că ***** c***** Gavriș Elena, ori, în timpul cînd a fost ***** în viaţă nu a înintat careva pretenţii că ani dea rîndul nu primește ***** și altă *****

Deci, ***** *****

Respectiv, în aceste condiţii şi reieşind din norma art. 1998 alin.4) Cod civil, aceste prejudiciu nu se recuperă, mai mult ca atît că, acest prejudiciu urmează a fi recuperat părţii vătămate *****, (dacă ar fi în viaţă), dar nu moştenitorului testamentar, care nici nu a fost recunoscută în calitate de succesor a părţii vătămate ***** în cadrul urmării penale, fiind recunoscută în această calitate *****

Potrivit prevederilor art.2472 Cod civil, moştenitorul poate cere oricărei persoane care a dobîndit bunuri ce intră în componenţa masei succesorale, în virtutea unui drept de moştenire care nu-i aparţine în realitate (posesorul masei succesorale) restituirea acestor bunuri.

Reclamanta invocă dreptul la despăgubiri, indicînd calitatea sa de moştenitor testmentar.

Urmează de accentuat faptul, că la data decesului lui *****, pensia atribuită ei anterior decesului, cît şi producţia agricolă primită în urma dării în arendă a unui teren agricol, nu făceau parte din masa succesorală a acesteia.

Deci, moştenitorul este în drept la restituirea acestor bunuri, doar în cazul cînd aceste bunuri intră în masa succesorală, ori, în cazul dat, reclamanta neîntemeiat solicită atribuirea ei a ***** ***** primite cu doi ani înainte de a deveni reclamanta moştenitoare testamentară, inclusiv şi a *****, deoarece aceste bunuri nu fac parte din masa succesorală existentă la momentul cînd reclamant a devenit de drept succesor testamentar.

Ținînd cont de cele invocate Colegiul civil va reține concluzia instanței de fond, ca fiind una întemeiată și legală.

Din considerentele invocate mai sus, Colegiul civil conchide că apelul declarat de Bulat Olga urmează a fi respins, cu menţinerea hotărîrii Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 06 martie 2023 fără modificări.

În baza art.385 lit.a), art.390 CPC, Colegiul civil,

decide:

Se respinge apelul declarat de Bulat Olga.

Se menţine hotărîrea Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni din 06 martie 2023, adoptată în cadrul cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de Bulat Olga împotriva lui Gavriş Elena privind încasarea prejudiciului material cauzat.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele de şedinţă, judecător Adriana Garbuz

Judecătorii Iulia Grosu

Andrian Ciobanu